

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166

Oslo

T: 22 04 49 70

E: nso@student.no

W: www.student.no

Høringsuttalelse

NSOs innspill til fremtidens kompetansebehov - Utsynsmeldingen

Dato: 15.12.2022

NSO sinnsspill til fremtidens kompetansebehov - Utsynsmeldingen

Norsk studentorganisasjon (NSO) ønsker å takke for muligheten til å komme med innspill til den varslede stortingsmeldingen om fremtidens kompetansebehov, kalt utsynsmeldingen. NSO representerer ca. 260 000 studenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner.

Kvalitet som hovedprinsipp

NSO ønsker å vektlegge verdien av å få en god utdanning i grunn, som kan legge grunnmuren for livslang læring i både arbeidsliv og ved videre utdanning. Vi mener derfor at kvalitet i utdanning alltid vil være det viktigste prinsippet i både dimensjoneringen av utdanningstilbudene, men også som et overordnet prinsipp for norsk høyere utdanning.

Styrke og løfte dagens universiteter og høyskoler

Regjeringen tegner opp en målsetting om at meldingen skal peke på de viktigste kompetansebehovene i arbeids- og samfunnslivet fremover, og bidra til at innbyggerne i hele landet har tilgang til utdanning. NSO deler regjeringens målsetting om å møte fremtidens kompetansebehov og tilby høyere utdanning til alle. Vi håper derfor regjeringen legger frem en stortingsmelding som løfter og styrker det gode arbeidet som gjøres i universitets- og høyskolesektoren i dag, fremfor å finne opp hjulet på nytt.

Dimensjonering for fremtiden

NSO mener at dimensjoneringen av høyere utdanning ikke bare skal baseres på enkelte framskrivninger, men må foretas basert på en helhetsvurdering, hvor man tar hensyn til institusjonell autonomi, arbeidslivets behov og studentenes ønsker.

NSO er svært skeptisk til for stor grad av politisk styring av utdanningstilbudet, da vi er redde for at dette kan føre til mer kortsiktige prioriteringer av våre utdanningstilbud. Det er mulig å legge ned fagmiljø over natta, men det er derimot svært tid- og ressurskrevende å bygge opp igjen gode fagmiljø. For å svare på fremtidens kompetansebehov trenger vi derfor stabil og langsiktig styring og finansiering av høyere utdanning. NSO håper derfor regjeringen i det fremtidige dimensjoneringsarbeidet ivaretar dagens prinsipper om institusjonell og akademisk frihet.

NSO mener det er svært viktig å ikke basere dimensjoneringen av fremtidens kompetansebehov på gårsdagens virkelighet. Vi har lært – og fortsetter å lære i disse usikre tidene – at det er svært usikkert hva som kommer i morgen. Vi mener derfor det er veldig viktig at norsk høyere utdanning ikke går i en retning hvor det er arbeidslivet som bestemmer hvilke utdanninger som skal tilbys og hvilken forskning som skal gjennomføres. For å kunne svare på en usikker fremtid med svært mange ukjente variabler er vi helt avhengig av å ivareta bredden av dagens utdanningstilbud og fagfelt. Det er slik vi i NSO mener vi legger det beste grunnlaget for å kunne svare på morgendagens utfordringer.

Vektlegge studentenes ønsker

NSO mener det er viktig å vektlegge arbeidslivets behov for kompetanse, men mener det må balanseres opp mot studentenes valg og ønsker. For å sette det litt på spissen, så er det ingen nytte i å opprette 20 nye studieplasser i lærerutdanning på en høyskole dersom det kun er 2 søkere. Vi er derfor skeptiske til at dimensjoneringen skal styres av framskrivninger alene. Dimensjoneringen må derfor basere seg på studentens ønsker i tillegg til arbeidslivets behov.

Generiske ferdigheter

For å få den nødvendige grunnmuren er det svært viktig at vi vektlegger generiske ferdigheter i fremtidens utdanningstilbud. NSO mener det fremover er viktig å vektlegge kompetanse for kritisk tenkning, uformell læring, problemløsning, digital kompetanse, samhandlingskompetanse

og endringskompetanse. Slike generiske ferdigheter, som ikke nødvendigvis tilegnes i en normal klasseromssituasjon, blir stadig viktigere i møte med en kompleks verden. For å møte fremtidens utfordringer mener NSO det er helt sentralt at det tilstrebes at bærekraftskompetanse inkorporeres i alle studieprogram, slik at studentene utdannes til å bli endringsaktører for en bærekraftig fremtid.

Dagens og morgendagens utfordringer vil kreve evnen til å løse sammensatte og komplekse problemstillinger. For å kunne svare på dette behovet trenger vi at utdanningene gir oss kompetanse innen innovasjon og entreprenørskap. Det er gjennom å videreutvikle og samordne våre ferdigheter, kompetanse og erfaringer at vi kan møte arbeidslivets fremtidige behov og vår felles samfunnsutvikling.

Tilgjengelighet og fleksibilitet

Ingen skal gå ut på dato, og NSO mener det er viktig med fleksible tilbud av ulikt omfang for å tilrettelegge for at man skal kunne gjennomføre kompetanseheving og lære hele livet. Dette vil kreve at utdanninginstitusjonene tilrettelegger for utdanning som kan følges uavhengig av bosted, livssituasjon og individuelle behov.

NSO mener at det er viktig at all norsk høyere utdanning holder høy kvalitet, uavhengig av metoden for hvordan utdanningen tilbys. Fremtidige utdanningstilbud må også sikre studenters rettigheter, og at det tilrettelegges for god faglig og sosial tilhørighet til utdanningstilbudet. Alle studenter må sikres mulighet til medvirkning i sin studiehverdag og sitt læringsmiljø, uavhengig om det er stedlig eller digitalt.